

Vláda odborníků

Autor: Radim Lhoták

Patří již k běžnému koloritu západních států a jejich liberálně demokratického zřízení, že prakticky všechny deklarované pilíře jejich fungování vytvářejí pouhou iluzi krásné a vzdušné stavby, za níž se skrývá obludná kobka svírající a zotročující své obyvatele v zájmu někoho docela jiného. Ať už mluvíme o volném trhu, lidských právech, svobodě individua, občanské společnosti, nebo právním státě, vždy jsme ve vleku přeludu, jehož vnější či dojemová stránka a způsob, jak je vykládán před veřejností, jsou zcela něco jiného než jeho skutečný účinek na fungování společnosti jako takové. Naprosto stejný charakter má i „lék na neschopnost politiků“ nesoucí název „vláda odborníků“.

Protagonisté tohoto řešení problému zkorumpovaných politických vlád dokonce leckdy neváhají nazývat svůj vynález „meritokracií“ – vládou těch, kdo se vyznají a něco v životě již dokázali. Jakkoli se nejedná o vládu těch nejlepších a nejschopnějších, jinými slovy o vládu aristokratickou – my tu přece máme a chceme míti demokracii, nejde ani o vládu lidí, kteří by

měli tu vlastnost, že vědí, jak vládnout. Tady musíme začít rozlišovat mezi vládcem a správcem. Vládce je politický suverén, který určuje rovněž konceptuální a ideologickou úroveň vládnutí, kdežto správce je člověk, který udržuje v chodu systém, jehož procesy, cílové chování, účel i ducha stanovil někdo jiný – konstruktér, který našemu správci nemusí být ani znám. A odborník ve vládě nevládne, jakkoli se holedbá tím, jak rozumí procesům ve státě, k jejichž řízení se cítí být vyškolen. Pouze spravuje dávno zavedený systém a o své správě je přesvědčen, že coby odborník ji vykonává nejlépe ze všech.

Vláda samozvanců

Hlavní rozpor v pojmu „vláda odborníků“ ovšem spočívá v tom, že neexistuje a nikdy neexistovala žádná škola vládnutí, dokonce neexistuje ani věda o vládnutí jako takovém. Odborníka na vládnutí proto nikdo nevychovává a neškolí, tudíž nikdo soudný se za takového člověka nemůže ani považovat. Z toho nutně vyplývá, že vláda odborníků je nutně vláda samozvanců, pokud tedy chceme mluvit o vládě a nikoli pouze o správě věcí veřejných. I v tomto smyslu ovšem pojem vlády odborníků pokulhává, protože ani správa věcí veřejných není studijním oborem. I v ní se očekává určitá interdisciplinární schopnost orientace v problémech majících značnou míru neurčitosti.

Jakou přednost by tedy měla mít vláda odborníků před vládou politiků? Tvrdím, že žádnou. Právě naopak. Odborníci vzhledem k tomu, že je jim cizí pojem politična a neopírají se o žádnou ideologii ani o politický světónázor, nejsou schopni rozhodování tam, kde se očekávají fundamentální změny a kde je třeba reagovat na nepředvídatelné situace. Ještě do větších absurdit se dostávají ti zastánci vlády odborníků, kteří propagují minimální stát a jsou nepřátelé etatismu. Tito zarytí individualisté a obhájci svobody tvrdí, že odborníci v praxi, byznysmeni a podnikatelé vědí nejlépe sami, co mají dělat, aby uspěli na trhu a uspokojili potřeby svých zákazníků, tudíž žádný státní úředník či politik jim do toho nemá co mluvit. K čemu potom jsou potřeba odborníci ve vládě? Aby udržovali vládu v blahé nečinnosti a chránili lidi před zásahy z úrovně státu? Nemyslitelné!

Falešná věda

Oblíbeným argumentem pro obsazení odborníků ve vládních postech je tvrzení, že tito lidé jsou ztělesněním vědy v praxi, a věda přece přináší jednoznačný pokrok a je výrazem objektivního poznání lidstva moderní doby. Připomeňme, že žijeme v době postmoderní a postkapitalistické. Spisovatel **John Horgan** má pravdu, když tvrdí, že nastal konec vědy a že současní vědci jsou pošetilí sektáři, kteří ztratili spojení s realitou a jsou užiteční pouze pro vynalézání technických zařízení, jejichž výroba je již dávno odtržená od základní vědy. Ruský filosof **Alexandr Dugin** k tomu dodává: Vlastně tu máme postmodernu: Vše je relativní, falešné, ironické, nesmyslné.

Otřesným příkladem pusté svévole nadutých vědců byly nedávné dva roky sanitárního teroru v souvislosti s tzv. pandemií koronaviru. Jakmile dala vláda volnou ruku odborníkům, najednou se vyrojil celý zástup epidemiologů, virologů, vakcinologů a imunologů, kteří se přižívovali na vynucovaných restrikcích a očkovacích vakcínách. Ty přitom byly nejen

prokazatelně zcela neúčinné, ale vyvolávaly a dosud vyvolávají život ohrožující nežádoucí vedlejší účinky. Fantom mRNA vakcín následoval za fantomem **pandemie koronaviru** coby produktu počítačové simulace.

A jak se to má s tolik protežovanou vědou ekonomickou a královnou všech moderních společenských věd, politickou ekonomii? Ještě z dob reálného socialismu si pamatujeme, jak politická ekonomie prohlašovala za jediný lék proti vykořisťování člověka člověkem a proti všem ekonomickým krizím centrálně plánovanou ekonomiku řízenou těmi nejlepšími odborníky v oboru. Na druhé straně politická ekonomie v kapitalismu hlásá volnou a ničím neregulovanou tržní ekonomiku, jejíž hladké fungování je schopná zajisti pouze imaginární a všemocná ruka trhu zajišťující spontánní rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou. Dvě vědecké teorie, které si vzájemně protiřečí ze dvou protilehlých pólů názorového spektra. Obě si přitom činily nárok na objektivní platnost a obě byly stejně vzdálené od objektivní reality.

Filosofický pohled

Známý starořecký filosof **Platón** spatřoval odbornost k vládnutí ve filosofii, v moudrosti a vědění. Proto ve své *Ústavě* postavil do čela obce právě filosofy. Později z toho však ustoupil, protože zdatnost k vládnutí vyžaduje víc, než jen moudrost a vědění. Za zcela nezpůsobilé k vedení obce považoval řemeslníky, kteří jsou příliš úzce zahleděni do pravidel a výnosů ve svém oboru a ve vleku těch nejnižších žádostí. Ty v současném světě zastupují techničtí odborníci. Ovšem čiré zlo pro směřování *polis* nacházel Platón u sofistů, kteří dokázali za mrzký peníz svojí rétorikou obrátit pravdu v lež a naopak. Ekvivalentem starořeckých sofistů jsou v dnešní době právníci. A koho dnes vybírají zastánci vlády odborníků jako ty nejhodnější k vládnutí? Právníky, samozřejmě.

A koho zásadně odmítají? Přirozeně filosofy, lidi se samostatným a kritickým myšlením, kteří svými vhledy přesahují zavedený režim a mluví o nutnosti z gruntu změnit politický systém. Celý náš vzdělávací a informační systém totiž udržuje studované odborníky v iluzi **Fukuyamova** konce dějin, při němž lidstvo dosáhlo vrcholu pokroku tím, že zavedlo liberalismus a parlamentní demokracii. Ta údajně sice není ideální, avšak nic lepšího dosud lidstvo nevymyslelo a už nevymyslí. Namísto filosofů dnes nastupují technokraté, hlasatelé evangelia šířeného počítačovými a sociálními sítěmi, sociální inženýři a světloňosi virtuální reality, která má nahradit ten náš ošklivý a rozežraný reálný svět lidí a odstranit ho z povrchu zemského, aby pro sebe zachránili planetu před zničením.

Na závěr bude vhodné zmínit ještě jednu okolnost. Pokud šla řeč o změně systému, tak o takovou změnu je dnes usilováno z nejvyšších pater globální oligarchie, a to dokonce dosti tvrdým a nevybíravým způsobem. Mám tím na mysli **Schwabův „Velký reset“**, jímž má být svět přeorientován na tak zvaný „**inkluzivní kapitalismus**“, což je eufemismus pro nevolnický řád pod vládou nadnárodních korporací. A kdo této změně stojí nejvíce v cestě? Jsou to statisíce „odborníků“ ve všech možných funkcích státní správy, jinými slovy v řadách byrokracie. To jsou ti nejhrošlivější údržbáři systému, kteří ve své setrvačnosti vzdorují jakýmkoli změnám a jsou proti nim bezmocné i celé garnitury vládních politiků. Máme tu tedy dlouhodobě zavedenou hotovou generaci správců věcí veřejných, byť se jí neříká „vláda

odborníků“ ale „vláda úředníků“. V podstatě však jde o totéž.